

hade då utplånat sista spåren af revolutionen i Frankrike; men denna revolution syntes färdig att föda nya olyckor. Monarkernas skyldighet var då, och deras beslut blef, att hindra, att icke från samma håll samma storm skulle komma för tredje gången och härja Europa.

Imidlertid, likasom det ej varit nog med den oro, Frankrikes tillstånd väckt och ännu väcker, likasom regeringarne och folken haft för litet af övisheter, som sväfva öfver deras framtid; måste det ondas genius välja en ny skådeplats, måste Spanien i sin tour hembära honom ett rysligt offer. Revolutionen har då ombytt plats; men Monarkernas pligter kunna ej hafva ombytt natur, och uprorets magt är icke mindre fruktansvärd i Spanien, än den varit i Frankrike.

Sälunda kunde H. M., i öfverensstämmelse med sina allierade, icke annat än önska att se Halfön, likasom dess ultramarinska provinser, få en styrelseform, hvilken H. M. anser såsom den ende, som ännu kan berättiga till något hopp uti detta olyckornas tidevarf; men, i kraft af sina förbindelser af d. 3—15 Nov. 1818, skulle H. M. på det högsta ogilla de revolutionära medel, som blifvit satta i verksamhet för att gifva Spanien nya institutioner. Sådan är den dubbla idé, som sinnes utvecklad i närlagde svar, som Ryska Cabinettet, på H. Kejsarl. M:s befallning, gifvit Chev. de Zea. Kejsaren tvillar icke, att ju Dess höga allierade gilla innehället och kan hända redan afgifvit dylika förklaringar till Spanska hofvet. Samma tänkesätt kunna verkligen hafva ingifvit dem samma språk; och öfvertygade med H. M., att brottet aldrig burit annat än oreña frukter; halva de utan tvifvel med Honor begrätit det brott, som nu besläckat Spaniens annaler. Vi uprepa, detta brott är begränsningsvärdt. Det är så för Halfön, det är så för Europa; och Spanska nationen är nu skyldig båda hemisferernas folk exemplet af en ånger- och försoningsact. Ända till dess skall hon, såsom ett bedröfligt föremål för deras oro, ej kunna annat än injaga dem fruktan för smittan af dess olyckor. Eller kan man, midt ibland dessa olycksämnen och då så många grunder förena sig att bedröfva de samma vännerna till folkens lycka, kan man ännu vänta sig en bättre framtid? Finnes något klokt och uprättande steg, som kan försona Spanien med sig själf, likasom med de öfriga Europeiska magterna?

Vi våga icke bejaka det, ty erfarenheten har lärt oss att nästan alltid såsom en illusion betrakta hoppet om en lycklig händelse; men om man förtrodde sig åt de beräkningar, dem det egna

interesses synes böra utpeka, om man finge antaga, att Cortes förstode sin egen räddning; så kunde man tro, att de skulle skynda att genom ett högtidligt steg förstöra allt det brottsliga i omständigheterna vid styrelseförändringen i Spanien. Cortes's intresse är här det samma med hela Europas. Den förvillade soldatesken, som skyddat dem, kan i morgon förfölja dem; och deras första pligt emot monarken, emot Spanien, emot sig själva, synes vara att visa, det de aldrig skola gå in på att förklara insurrectionen laglig. Förhoppningar i detta hänseende skulle således icke synas alldeles ogrundade. Imidlertid är Kejsaren långt ifrån att hysa dem; och om Han antog möjligheten af en så lycklig utgång, skulle Han grunda den på den enstämmighet, som komme att visa sig i de närmste Europeiske magternas tanka om den act, hvarmed Spanska folkets representanter utmärkte öppandet af sina öfverläggningar. Denna enstämmighet, alltid så mäktig, då den tager karakteren af ett oåterkalleligt factum, skulle kanske öfvertyga de viktigaste medlemmarna af H. Catholska M:s ministere, och de allierade hofven skulle synas hafva ett lätt medel att gifva sitt språk denna imponanta enhet.

Deras Ministrar i Frankrike hafva ända till denna dag i deras namn underhandlat med det Spanska hofvets fullmäktig. Skulle de icke nu kunna gemensamt lemna honom del af de anmärkningar, hvaraf kort öfversigt följer, och som skulle påminna Spanska regeringen om de allierade magternas förhållande och politiska tänkesätt?

Monarkerne, skulle de fem Ministrarne säga, hafva ej upphört att önska Spaniens väl. De skola alltid önska det. De hafva önskat, att i Europa, likasom i Amerika, institutioner, enliga med bildningens framsteg och tidens kraf, måtte bereda hela Spanska folket lång fred och sällhet. De önska det lika ännu. De hafva önskat, att dessa institutioner måtte blifva en sann välgärning, genom det lagliga sätt, hvarpå de blifvit införda. Detta önska de ännu.

Af denna sista anmärkning skulle H. Chatol. M:s Ministrar sluta, med hvilken känsla af bedröfvelse och smärta de allierade erfarit händelsen d. 8 Mars och dem som föregått. Enligt deras tanka fordrar Spaniens räddning, äfvensom Europas väl, att detta brott desavoueras, denna fläck af tvås, denna scandal utplånas. Äran af en sådan upprättelse synes tillkomma Cortes. Mätte de beklaga och högt ogilla det medel, som är användt, för att grunda ett nytt regeringsätt i deras fädernesland; mätte de, under det de uprätta en för-

ständigt constitutionel regeringsform, stifta de strängaste lagar mot upröret och revolutionen. Då, och endast då, kunna de allierade cabinetterna underhålla vänskapliga och förtroliga relationer med Spanien.

Utvvecklade i öfverensstämmelse af de fem hofvens ombud, skulle dessa anmärkningar ifrån denna stånd visa Spanska Ministern det uppförande, som de allierade regeringarne ämnade vidtaga, i fall följderna af d. 8 Mars skulle förlänga anarkiens oro i Spanien. Om dessa råd höras, om Cortes, i nationens namn, hembära sin Konung en gård af undergifvenhet, om de lyckas att på varaktiga grunder ställa Spaniens lugn och freden i Södra Amerika; så skall revolutionen vara besegrad, i samma ögonblick hon trodde sig vinna en triumf. — Om deremot de kanske alltför grundade farhågorna besannades, så hade åtminstone de fem hofven uppfyllt en helig pligt; åtminstone hade ett nytt factum utmärkt Europeiska förbundets grundsatsar och ändamål, visat dess verksamhet.

Kejsaren väntar från hofven i Wien, London, Berlin och Paris svar på de communicationer, Dess Cabinet i detta afseende gör dem, och underrättar dem, att denna memoire är den instruction, som H. M. låter afgå till alla sina Ministrar, i afseende på Spanska ärenderna.

Neapel. Här är stilla, och allt synes återgå till det gamla under Joachim; t. ex. arméens reglemente har blifvit det samma som då.

Då Gouverneuren i Palermo flydde, tillsatte han en regering på ön, bestående af Furst Villafranca, (Minister under Bentinks constitution), Marskalk R. Settimo, G. Bonnano (Praepositus i Palermo), Marq. di Raddusa, Öfverste Requisens, D. Gins, Tortorini. Lugnet skall vara återställt. En not till diplomatiska corpsen i Neapel har förklarar, att om ock pluraliteten på Sicilien fordrar en constitution, olik med den Spanska, vore folket dock för den nuvarande Konungen. Detta tros dock vara osäkert. Kronprinsen är älskad på Sicilien och skall redan sändt dit ett ombud, att försäkra invånarna, det de skola få en constitution, sådan som pluraliteten önskar den. En delning af de båda rikena skall redan hafva varit påtänkt af nuvarande Konungen, som alltid mer älskat sin andra son Leopold, Prins af Salerno, än Hert, af Calabrien, och ämnat Neapel åt den förra, men endast Sicilien åt den sednare. Immed-

lertid har denne varit i båda rikena lika mycket älskad, som den förra var det föga.

Ifrån Frankrike berättas ännu, att General Campana står i spitsen för en anti-revolutionär armée, utgifvit manifest o. s. v.

Norra Italien. Påfven skall hafva begärt Österrikisk hjälp till att skydda Benevento och Pontecorvo. Gen. Bianchi säges komma att gå till Romagna med 20,000 man, sedan Romerska hofvet verkligen begärt hjälptruppar af det Österrikiska. I Rom fruktades häftigt en revolution. Man hade flera nätter sett signal-elddar på bergen. Säkert lär vara, att 30,000 man Österrikiska truppar gå till Lombardiet, så att hela militärstyrkan, med hvad där förut finnes, går till mer än 60,000. Man talar om Prins Philip af Hessen Homburg, såsom ämnad till befälhafvare för de till Italien gående truppar.

Spanien. D. 26 Julii afgaf finans-utskottet sitt betänkande om de under de sista sex månader meddelta privilegier på utförsel af säd och mjöl. Blotta ordet privilegium väckte mummel. Grefve Torreno liknade Spanien vid ett utplundradt hus, hvars lilla qvarlätenskap utsögs af privilegier. "Det är godt," tillade han, "att folket lär känna missbruket från den gamla regeringen, hvilka voro skickliga att föra det till fullkomligt förderl. D. Vittorica ville, att man skulle hålla sig till de fordna Ministrarna. Quiroga invände: "man bör snare tacka dem, då nationen bör tillskrifva dem sin frihet; ty om de icke tillätit sig så stora oegligheter, hade folket aldrig vaknat ur sin villfarelse." Nästan enhälligt beslöts privilegiernas afskaffande.

Kring Valladolid ströfvar en hop anti-constitutionella, under anförande af Presten Morino. I Galicien däremot är all fruktan för Apostoliska juntan försvunnen. Öfverste Espinosa hade på en triumfvagn intågat i Santiago och ålagt Dom-Capitlet en pligt af 20,000, Erkebiskopen af 10,000 Pesos. Milicen hemförlofvades och fälttåget, som räckt en dag, var slutadt. Contra-revolutionärerernas Chefer hade sjöledes flytt till Portugal.

England. Skattkammars-lorderne hafva beslutit, att Danska, Svenska, Norska och Finska Skeppsägare och sjöfolk få från London, Boston, Hull, Stockton och Newcastle tullfritt utföra Engelska manufacturvaror för eget bruk, till ett värde af 5 Pund hvar person.

STOCKHOLMS COURIER

Måndagen den 28 Augusti.

Sine ira, studio et metu.

Till Allmänheten.

Red., som är skyldig allmänheten den största tacksamhet, för den välvilja och öfverseende, hvarmed Red.s bemödande blifvit emottagna, kan icke underlåta att förklara sig öfver ett ämne, hvilket på det närmaste rör Red. Man har nemligen erfarit någon yttring af missnöje med vissa i denna tidning införda artiklars längd och allt för allvarsamma natur; och man anser sig derföre skyldig till redogörelse i detta afseende.

Red. förklarade genast, och hoppas sig hafva allt jemnt visat, att dess syftemål varit att behandla de för samhället viktigaste ämnen, hvilka fallit i dess hand. Jollret och smädelsen har Red. sorgfälligt sökt undvika, ehuru väl man funnit, att dessa båda ämnen göra lycka och gifva credit, då deremot den allvarliga undersökningen ofta ennuyerar; och det kanske mest af den orsak, att en sådan undersökning måste blifva vidlyftigare, än en enstaka lustig tanka, utförd i ett lekande språk. Man vill genomgå de hufvudsakligaste ämnen, hvaruti Red. förmodar dess afhandlingar hafva ådragit sig förebråelsen för vidlyftighet.

Förstå rummet intager utan tvifvel *Lagfarenheten*. Då ett land har fred och lagstiftande magten icke är tillsamman,

lärer föga något ämne finnas, som mera förtjenar medborgarens upmärksamhet, än undersökningen om gången af dess lagskipning, af lagarnas tillämpning. Hvad kan vara af större, allmännare interesse, än att känna, huru lagarne efterlefvas, om oskulden skyddas och våldsverkaren straffas, om den fattige njuter lika trygghet med den rike, privatmannen med embetsmannen? Att en sådan undersökning blifver vidlyftig, vill icke säga annat, än att hon blifver fullständig. Sammandrag i rättegångar äro farligare än i någon ting annat. Berättelsen, om hvad i ett mål blifvit gjordt och sagdt, måste alltid få en anstrykning af den berättandes eget tänkesätt, och berättiga parten till klagan öfver våld, oärlighet och smädelse, då deremot han måste erkänna sig vara ärligt behandlad, om hans egna ord anföras. Härtill kommer, att allmänheten icke kan få klart begrepp om målet, då parter och embetsmän icke sjelfve framträda och måla sig i sina ord. Red. har derföre tagit som maxime: antingen ingen lagfarenhet, eller ock fullständig, och har icke misströstat, att ju någon läsare skulle hålla Red. räkning derför. I utländska tidningar ser man ju dagligen intressanta rättegångar i den största möjliga fullständighet; och det påstås, att just för dessa artiklar de flesta läsare hålla sig tidningarna. Rättsvisans skipande är i ett fritt

land medborgarens största angelägenhet, och man vet värdera den fördelen att kunna vara närvarande vid Domstolarne, utan att behöfva resa ur sitt rum. Man vet, att rättvisa utan offentlighet är föga att påräkna. Om, i det till namnet fria Sverige, lagen ännu icke blifvit, hvad han bör vara, en beskyddare och hämnare, lika högt uppsatt öfver den högste som öfver den lägste i samhället; så kommer det deraf, att folket icke nog kunnat interessera sig för detta sitt palladium. Kanske bedrog sig Red., då den trodde allmänheten interessera sig för sin viktigaste angelägenhet; men säkert bedrog Red. sig icke i den öfvertygelsen, att *lagens handhafvande är just denna angelägenhet.*

Bland de första ämnen, Red. kom att behandla, var *Kyrkolagfarenhet*. Den som trott, att Red. gått in i polemik om theologiska dogmer, den har antingen icke läsit eller icke förstått nämnde artikel. Frågan var om ingen ting mindre, än vår tankefrihet i religions-ämnena; och att denna frihet är moder till all annan frihet, det visar alla tiders historia. Våra visa fäder hade funnit detta och genom lag tryggt denna tankefrihet. Om lagen var glömd; om oriktiga auctoriteter tillskansat sig domsrätt i religions-mål; om således hela den herrliga frihetsbyggnaden, som vi ärfte af stora förfäder, lopp fara att i sina grundvalar undergrävas; så tror Red. ännu, att ämnet varit nog viktigt, för att ursäkta vida större vidlyftighet, än den Red. någonsin tillåtit sig, ja att ursäkta, om en tidningsutgivare ett helt år icke fyllt sitt blad med annat, i fall allmänna upmärksamheten blifvit någorlunda väckt och det farliga tilltaget till någon grad motadt. Man bör icke undra, att ämnet icke kunnat blifva så roande, som anecdoter eller pasquiller; och för den, som söker sådant, har Red.

icke skrifvit, aldraminst i Kyrkolagfarenheten. Det finnas länder, där afhandlingar i medborgerliga ämnen, af mindre vikt, men både af vida flinthårdare natur och ojemnförligt större vidlyftighet, begärligt läsas, man skulle kunna säga slukas.

Näst sättet, huru rättvisan handhafves, kommer sättet, huru allmänna ekonomiska ämnen behandlas. Red. har sökt följa det. En viktig fråga, som nu sysselsätter alla regeringar, alla lagstiftningar och alla tänkande män i hela Europa, nemligen frågan om handelsfrihet, hade äfven här i Sverige blifvit väckt. Både de, som försvara, och de, som fördöma handels tvånget, komma deruti öfverens, att staternas ekonomiska väl eller ve beror på dess afgörande. Om en dylik fråga något längre än på en kort stund sysselsatt en publicist, synes sådant böra honom förlåtas. Den, som hisnar för längden af en recension i ett sådant ämne, intresserar sig icke för ämnet och skulle lika litet uppbyggas af en kort recension, som af en lång, så vida han icke tycker, att den förra ser litet snyggare ut på papperet. Men den, som gjort sig klart begrepp om frågans vikt, han finner, att om ett dylikt ämne någonsin skall vidröras, bör det icke ske förhastadt, utan efter en tämligen mogen undersökning; och om författaren behåller undersökningen inom sig sjelf, och meddelar läsaren blotta resultatet, kan sådant visserligen vara godt, ifall man icke vill bibringa läsaren öfvertygelse i ämnet, utan blott underrättelse, om hvad man tänker.

Samma anmärkning gäller om de öfriga stats-ekonomiska ämnen, Red. företagit sig att undersöka, t. ex. Svenska skjut-inrättningen, om hvilken aldrig nog kan sägas, till dess öfvertygelse om möjligheten och nödvändigheten af en förändring deribibringas allmänheten.

